

ΟΔΗΓΙΕΣ
ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΓΓΡΑΦΗ
ΠΤΥΧΙΑΚΩΝ Ή
ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΩΝ
ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΚΑΙ
ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΩΝ
ΔΙΑΤΡΙΒΩΝ

**ΠΑΝΤΕΙΟΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ**
Βιβλιοθήκη & Κέντρο Πληροφόρησης

ΠΑΝΤΕΙΟΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΚΑΙ ΚΕΝΤΡΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΓΓΡΑΦΗ
ΠΤΥΧΙΑΚΩΝ Ή ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ
ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΩΝ ΔΙΑΤΡΙΒΩΝ

- Εγκρίθηκαν από τη Σύγκλητο του Παντείου Πανεπιστημίου Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών (17/03/2017)
- Οι φοιτητές οφείλουν να ακολουθήσουν τις οδηγίες προκειμένου να γίνει δεκτή η Πτυχιακή ή Διπλωματική τους Εργασία καθώς και η Διδακτορική τους Διατριβή.

ΑΘΗΝΑ 2016

Συντάχθηκαν από την Επιτροπή Βιβλιοθήκης του Παντείου Πανεπιστημίου:

Καίτη Μιχαλοπούλου, μέλος ΔΕΠ, Πρόεδρος

Diana Riboli, μέλος ΔΕΠ

Ανδρομάχη Γκαζή, μέλος ΔΕΠ

Λυδία Σαπουνάκη-Δρακάκη, μέλος ΔΕΠ

Κωνσταντία Κακάλη, Διευθύντρια της Βιβλιοθήκης

Copyright © 2016- All rights reserved

Περιεχόμενα

Εισαγωγή	7
Γενικές οδηγίες	9
Ακαδημαϊκή δεοντολογία.	11
Η δομή των εργασιών και διατριβών	13
Οι αρχικές σελίδες	14
Το κυρίως κείμενο	18
Πίνακες, διαγράμματα, γραφήματα, εικόνες, φωτογραφίες	21
Υποσημειώσεις	24
Βιβλιογραφικές παραπομπές και παραδείγματα	25
Πηγές –Βιβλιογραφία	29
Πηγές	29
Βιβλιογραφία	31
Παραρτήματα	36
Παράρτημα εξωφύλλων	37

Εισαγωγή

Η Επιτροπή Βιβλιοθήκης του Παντείου Πανεπιστημίου συνέταξε τις «Οδηγίες για τη συγγραφή πτυχιακών ή διπλωματικών εργασιών και διδακτορικών διατριβών» προκειμένου να βοηθηθούν οι προπτυχιακοί ή μεταπτυχιακοί φοιτητές και φοιτήτριες, καθώς και οι υποψήφιοι διδάκτορες, να ετοιμάσουν το τελικό προς κατάθεση κείμενο, έτσι ώστε να επιτευχθεί ένα υψηλό επίπεδο ποιότητας των εργασιών και των διατριβών που γίνονται αποδεκτές για την απονομή των αντίστοιχων τίτλων σπουδών.

Το περιεχόμενο της προπτυχιακής ή διπλωματικής εργασίας και της διδακτορικής διατριβής είναι ευθύνη του προπτυχιακού ή μεταπτυχιακού φοιτητή και υποψήφιου διδάκτορα, αντίστοιχα, και του επιβλέποντος καθηγητή και των άλλων δύο μελών που συμμετέχουν στην τριμελή εξεταστική επιτροπή. Η παρουσίαση, όμως, των εργασιών πρέπει να τηρεί με σχολαστικότητα τους βασικούς κανόνες και τις οδηγίες που περιγράφονται σε αυτό το κείμενο.

Οι οδηγίες προσδιορίζουν συγκεκριμένες προδιαγραφές για την οργάνωση και την παρουσίαση της προπτυχιακής ή διπλωματικής εργασίας και της διδακτορικής διατριβής που θα βοηθήσουν τους φοιτητές και τους υποψήφιους διδάκτορες να ολοκληρώσουν με επιτυχία τη συγγραφή τους. Επίσης, προτείνονται σχετικά κείμενα τα οποία θα πρέπει να συμβουλευτούν οι φοιτητές και παρατίθενται παραδείγματα και υποδείγματα.

Η πτυχιακή ή διπλωματική εργασία και η διδακτορική διατριβή μπορούν να υποβληθούν και σε μία από τις κύριες ευρωπαϊκές γλώσσες (αγγλικά, γαλλικά ή γερμανικά), σύμφωνα με τους κανονισμούς σπουδών κάθε τμήματος. Στις περιπτώσεις αυτές οι εργασίες ή η διατριβή πρέπει να συνοδεύονται και από μία περίληψη (υπόθεση ή ερευνητικό ερώτημα, σκοπός, μεθοδολογία, αποτελέσματα, συμπεράσματα) στα ελληνικά, έκτασης έως 500 λέξεις. Αντιστοίχως, οι πτυχιακές ή διπλωματικές εργασίες και η διδακτορική διατριβή που υποβάλλονται στα ελληνικά, πρέπει να συνοδεύονται από μία περίληψη στα αγγλικά, έκτασης έως 500 λέξεις.

Η έκταση των πτυχιακών ή διπλωματικών εργασιών και των διδακτορικών διατριβών ορίζεται ως αριθμός λέξεων (στον οποίο δεν συμπεριλαμβάνονται το εξώφυλλο, τα περιεχόμενα, η περίληψη, η βιβλιογραφία και τα παραρτήματα) σύμφωνα με τις προδιαγραφές κάθε Τμήματος.

Η παρουσίαση των πτυχιακών ή διπλωματικών εργασιών και της διδακτορικής διατριβής γίνεται σύμφωνα με το συγγραφικό ύφος που προτείνεται από την American Psychological Association (APA):

American Psychological Association (2010). *Publication manual of the American Psychological Association* (6th edition). Washington, DC: APA.

Η επιλογή του APA style και η περαιτέρω υιοθέτησή του ως συγγραφικού ύφους και ιδιαίτερα ως πρότυπου σύνταξης βιβλιογραφικών παραπομπών στον οδηγό δεν είναι τυχαία: είναι ιδιαίτερα δημοφιλές, όχι μόνο στις επιστήμες της ψυχολογίας και της συμπεριφοράς, αλλά σχεδόν στο σύνολο των κοινωνικών επιστημών, και απαντάται ευρέως στα επιστημονικά περιοδικά και γενικότερα στις επιστημονικές δημοσιεύσεις. Είναι ένα πρότυπο που αναπτύσσεται από μια μεγάλη και ισχυρή ομάδα επιστημόνων (American Psychological Association) και ανανεώνεται σε εκδόσεις εδώ και 80 περίπου χρόνια, ενώ έχει μεταφραστεί σε αρκετές γλώσσες.

Ας σημειωθεί ότι οι υποψήφιοι διδάκτορες που βρίσκονται ήδη στο στάδιο της συγγραφής των διατριβών τους ακολουθούν το συγγραφικό ύφος που έχει υιοθετηθεί από το οικείο Τμήμα. Όμως, οφείλουν να υιοθετήσουν το προτεινόμενο εξώφυλλο και τη διάταξη των αρχικών σελίδων.

Η ηλεκτρονική κατάθεση των διπλωματικών εργασιών και των διδακτορικών διατριβών — σύμφωνα με τις προδιαγραφές του οδηγού — στη βιβλιοθήκη του Παντείου Πανεπιστημίου είναι υποχρεωτική (Βιβλιοθήκη → Ψηφιακή βιβλιοθήκη-Πάνδημος → Φόρμα υποβολής ψηφιακού υλικού → υποβολή) και η σχετική βεβαίωση πρέπει να προσκομιστεί από τους μεταπτυχιακούς φοιτητές και φοιτήτριες και υποψήφιους διδάκτορες στη Γραμματεία του Τμήματός τους πριν από την ορκωμοσία τους.

Επιπλέον, οι υποψήφιοι διδάκτορες πρέπει να καταθέσουν στη Βιβλιοθήκη του Παντείου Πανεπιστημίου πριν από την ορκωμοσία τους ένα έντυπο αντίγραφο της διδακτορικής τους διατριβής δεμένο με πράσινο λινό δέσιμο, σύμφωνα με τις σχετικές προδιαγραφές της Βιβλιοθήκης.

Γενικές οδηγίες

Η διδακτορική διατριβή και η διπλωματική εργασία συνιστούν προϋπόθεση για την απόκτηση των αντίστοιχων τίτλων σπουδών, ενώ η πτυχιακή εργασία αποτελεί επιλογή των φοιτητών. Η εκπόνησή τους είναι μέρος της ακαδημαϊκής άσκησης και μαθητείας και αξιολογείται σύμφωνα με τα παρακάτω κριτήρια:

- πρωτοτυπία του αντικειμένου – θέματος,
- κριτική αντίληψη για την υπάρχουσα σχετική βιβλιογραφία και ικανότητα έκθεσής της,
- θεμελίωση απόψεων και επιχειρημάτων,
- αφαιρετική και συνθετική ικανότητα, λογική δομή και συνέπεια,
- τεκμηρίωση απόψεων και πληροφοριών (υποσημειώσεις – παραπομπές - παραθέματα),
- πληρότητα βιβλιογραφίας και πηγών,
- προσεγμένη διατύπωση, ορθή γραφή, ορθή σύνταξη, συνολική επιμέλεια,
- σαφής και εύληπτη δομή (σαφής διάκριση σε κεφάλαια, ενότητες, υποενότητες κ.λπ.),
- σχολαστική τήρηση των κανόνων και οδηγιών για τη συγγραφή και παρουσίαση.

Τονίζεται ότι η πτυχιακή ή διπλωματική εργασία και η διδακτορική διατριβή, όπως κάθε επιστημονική εργασία, πρέπει να

- ορίζουν με σαφήνεια και ακρίβεια τα ερωτήματα στα οποία στοχεύουν να απαντήσουν,
- ανιχνεύουν εναλλακτικές απαντήσεις στην υπάρχουσα βιβλιογραφία,
- συνδέουν την αναζήτηση και την επεξεργασία του εμπειρικού υλικού (αν υπάρχει) με τα ερωτήματα αυτά, και
- καθιστούν σαφή τη συμβολή της διπλωματικής εργασίας ή της διατριβής στην απάντηση των ερωτημάτων, καθώς και τα πρωτότυπα στοιχεία που συνεισφέρουν στην υπάρχουσα βιβλιογραφία.

Τα παραπάνω είναι αυτονόητα, αλλά τονίζονται, γιατί, ιδιαίτερα στον χώρο των κοινωνικών επιστημών, συμβαίνει συχνά να μην ακολουθούνται. Επίσης, τονίζεται ότι τα κείμενα επιστημονικών εργασιών απαιτούν μορφολογική, πραγματολογική και σχολαστική γλωσσική επιμέλεια.

Επειδή οι απαιτήσεις για τη συγγραφή και την παρουσίαση των πτυχιακών ή διπλωματικών εργασιών και διδακτορικών διατριβών είναι υψηλές, συνιστάται στους φοιτητές να συμβουλευτούν τα παρακάτω κείμενα, προκειμένου να βοηθηθούν στην εκπόνησή τους:

- American Psychological Association (2010). *Publication manual of the American Psychological Association* (6th edition). Washington, DC: APA.
- Angeli, E., Wagner, J., Lawrick, E., Moore, K., Anderson, M., Soderlund, L., & Brizee, A. (2010). *General format*. Retrieved from <http://owl.english.purdue.edu/owl/resource/560/01/>
- Dunleavy, P. (2006). *Η διδακτορική διατριβή: Οργάνωση, σχεδιασμός, συγγραφή, ολοκλήρωση* (μτφρ. Ν. Ηλιάδης). Αθήνα: Πλέθρον. (Το πρωτότυπο έργο εκδόθηκε το 2003).
- Bell, J. (2007). *Πώς να συντάξετε μια επιστημονική εργασία: Οδηγός ερευνητικής μεθοδολογίας* (μτφρ. Ε. Πανάγου). Αθήνα: Μεταίχμιο. (Το πρωτότυπο έργο εκδόθηκε το 2005).
- Eco, U. (1994). *Πώς γίνεται μια διπλωματική εργασία* (μτφρ. και επιμ. Μ. Κονδύλη). Αθήνα: Νήσος. (Το πρωτότυπο έργο εκδόθηκε το 1989).
- Howard, K., & Sharp, J. (1998). *Η επιστημονική μελέτη: Οδηγός σχεδιασμού και διαχείρισης πανεπιστημιακών ερευνητικών εργασιών* (μτφρ. Β. Νταλάκου). Αθήνα: Gutenberg. (Το πρωτότυπο έργο εκδόθηκε το 1983).
- Ζαφειρόπουλος, Κ. (2006). *Πώς γίνεται μια επιστημονική εργασία: Επιστημονική έρευνα και συγγραφή εργασιών*. Αθήνα: Κριτική.
- Λατινόπουλος, Π. (2010). *Τα πρώτα βήματα στην έρευνα: Ένας χρηστικός οδηγός για νέους ερευνητές*. Αθήνα: Κριτική.
- Μπουρλιάσκος, Β. (2010). *Πώς γράφεται μια επιστημονική εργασία: Συγγραφή επιστημονικής εργασίας και βιβλιογραφική έρευνα*. Αθήνα: Διόνικος.

Επίσης, συνιστάται στους φοιτητές να συμβουλευτούν τις παρακάτω εκδόσεις του American Psychological Association, οι οποίες είναι συμπληρωματικές της έκτης έκδοσης του *Publication manual of the American Psychological Association* και παρουσιάζουν αναλυτικά και με παραδείγματα πώς κατασκευάζονται πίνακες και γραφήματα ανάλογα με τον τύπο της ποσοτικής ή ποιοτικής ανάλυσης ή του θεωρητικού μοντέλου που πρέπει να περιγραφεί παραστατικά:

- Nicol, A., & Pexman P. (2010). *Presenting your findings: A practical guide for creating tables* (6th edition). Part of the APA Style Series. Washington, DC: APA.
- Nicol, A., & Pexman, P. (2010). *Displaying your findings: A practical guide for creating figures, posters, and presentations* (6th edition). Part of the APA Style Series. Washington, DC: APA.

Ακαδημαϊκή δεοντολογία

Η συγγραφή μιας πτυχιακής ή διπλωματικής εργασίας και διδακτορικής διατριβής απαιτεί τη χρήση αποσπασμάτων και παραθεμάτων από το έργο επιστημόνων στα οποία πρέπει πάντα να γίνονται παραπομπές με μεγάλη προσοχή και ακρίβεια, σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες και τις οδηγίες που παρουσιάζονται παρακάτω. Για μικρά αποσπάσματα ενός έργου (συνολικά το πολύ έως 40 λέξεις) η παραπομπή συνήθως επαρκεί, έτσι ώστε να καλυφθούν ζητήματα πνευματικών δικαιωμάτων. Όμως, τα εκτενή αποσπάσματα (συνολικά περισσότερο από 40 λέξεις) απαιτούν πάντα τη γραπτή άδεια του συγγραφέα και μια σχετική αναφορά στις ευχαριστίες.

Για την περίπτωση διεξαγωγής μελέτης περίπτωσης, μεγάλη προσοχή απαιτεί η μεταχείριση των υποκειμένων που συμμετέχουν στην έρευνα, έτσι ώστε να διασφαλίζεται η ασφάλειά τους καθώς και εκείνη των ερευνητών. Οι ερευνητές πρέπει να προστατέψουν την φυσική, ψυχολογική και κοινωνική ευεξία των συμμετεχόντων και να σέβονται τα δικαιώματα, τα συναισθήματα, τα συμφέροντα και την ιδιωτικότητά τους. Οι συμμετέχοντες στην έρευνα πρέπει να έχουν το δικαίωμα να παραμείνουν ανώνυμοι. Σε κάθε περίπτωση οι έρευνες που εμπλέκουν άτομα πρέπει να διεξάγονται μετά από την υπογραφή των σχετικών πρωτόκολλων συγκατάθεσης (consent forms). Για τους λόγους αυτούς, είναι απαραίτητη η αναφορά (στην ενότητα όπου παρουσιάζεται η μεθοδολογία) στο ότι η έρευνα υπακούει στους κανόνες δεοντολογίας του Διεθνούς Στατιστικού Ινστιτούτου ή της εκάστοτε κατάλληλης επιστημονικής εταιρείας.¹

Παραποιήσεις αποτελεσμάτων και κλοπή πνευματικής ιδιοκτησίας συνιστούν μη ακαδημαϊκή συμπεριφορά, η οποία δεν είναι αποδεκτή και τιμωρείται με διαγραφή από το αντίστοιχο πρόγραμμα προπτυχιακών, μεταπτυχιακών ή διδακτορικών σπουδών. Ο έλεγχος των εργασιών για ζητήματα λογοκλοπής είναι ευθύνη των τριμελών εξεταστικών ή συμβουλευτικών επιτροπών. Η βιβλιοθήκη διαθέτει στα μέλη ΔΕΠ το κατάλληλο λογισμικό το οποίο ενημερώνεται συνεχώς για τη διενέργεια τέτοιων ελέγχων.

Αναδημοσίευση ή προσαρμογή πινάκων, γραφημάτων, διαγραμμάτων, εικόνων και άλλου φωτογραφικού υλικού προϋποθέτουν ότι υπάρχει η σχετική άδεια που παρέχεται από τον αντίστοιχο κάτοχο των πνευματικών δικαιωμάτων η οποία και κατατίθεται μαζί με την εργασία. Στη περίπτωση αυτή, αναγράφεται η πλήρης αναφορά του κατόχου των πνευματικών δικαιωμάτων σε σχετική

---

¹ International Statistical Institute (2010). *Declaration on professional ethics*. Ανάκτηση από: <http://www.isi-web.org/images/about/Declaration-EN2010.pdf>

υποσημείωση στην εικόνα, φωτογραφία, διάγραμμα, γράφημα ή πίνακα. Η αναφορά γίνεται σύμφωνα με τον τρόπο που υποδεικνύει ο κάτοχος των πνευματικών δικαιωμάτων.

Η αναδημοσίευση αναφέρεται όταν αναπαράγεται ακριβώς το διάγραμμα ή το γράφημα ή ο πίνακας. Η προσαρμογή αναφέρεται όταν ο συγγραφέας παρουσιάζει πρόσθετες πληροφορίες σε ήδη δημοσιευμένο διάγραμμα, γράφημα ή πίνακα. Για παράδειγμα:

Αναδημοσίευση	Αναδημοσίευση της φωτογραφίας «Σισμανόγλειο Νοσοκομείο, χειρουργείο» της Β. Παπαϊωάννου, 1945. ©Φωτογραφικό Αρχείο Μουσείου Μπενάκη.
	Αναδημοσίευση από το βιβλίο <i>Research methods in the social sciences</i> (4th edition), των C. Nachmias-Frankfort και D. Nachmias, 1992, Διάγραμμα 1, σ. 22. ©Edward Arnold.
Προσαρμογή	Προσαρμογή από το άρθρο «On a population sample for Greece» των R.J. Jessen, R.H. Blythe, O. Kempthorne και W.E. Deming, 1947, <i>Journal of the American Statistical Association</i> , 42, Πίνακας 1, σ. 365. ©Taylor & Francis.

Η δομή των εργασιών και διατριβών

Η πτυχιακή ή διπλωματική εργασία και η διδακτορική διατριβή αποτελούνται από τρία κυρίως μέρη: τις αρχικές σελίδες, το κυρίως κείμενο και τις πηγές - βιβλιογραφία. Κάθε μέρος περιλαμβάνει αρκετά τμήματα. Τα τμήματα τα οποία μπορούν να παραλειφθούν υποδεικνύονται ως προαιρετικά, αλλά η παρακάτω προτεινόμενη διάταξη πρέπει πάντα να τηρείται:

Αρχικές σελίδες

- Εξώφυλλο (δεν αριθμείται, βλ. το υπόδειγμα στο Παράρτημα)
- Η δεύτερη σελίδα (η τριμελής εξεταστική επιτροπή και τα πνευματικά δικαιώματα βλ. το υπόδειγμα στο Παράρτημα)
- Αφιέρωση (προαιρετικά, τρίτη σελίδα, πεζά πλάγια γράμματα, πάνω δεξιά)
- Συντομογραφίες (προαιρετικά)
- Ευχαριστίες (προαιρετικά)
- Περιεχόμενα
- Πίνακες (κατάλογος, υποχρεωτικά όταν χρησιμοποιούνται πίνακες)
- Διαγράμματα (κατάλογος, υποχρεωτικά όταν χρησιμοποιούνται διαγράμματα)
- Γραφήματα, εικόνες, φωτογραφίες (κατάλογος, υποχρεωτικά όταν χρησιμοποιούνται)
- Περίληψη (σύμφωνα με τον οριζόμενο αριθμό λέξεων) και λέξεις-κλειδιά
- Abstract και keywords

Κυρίως κείμενο (ενδεικτικά για εργασίες με εμπειρικό μέρος)

- Εισαγωγή
- Μεθοδολογία
- Αποτελέσματα (επιμέρους κεφάλαια, αναλόγως με το υπό εξέταση θέμα)
- Συζήτηση
- Συμπεράσματα

Πηγές – Βιβλιογραφία

- Πηγές (υποχρεωτικά, όταν υπάρχουν)
- Βιβλιογραφία

Παραρτήματα (υποχρεωτικά, όταν υπάρχουν)

Οι αρχικές σελίδες

Εξώφυλλο (υποχρεωτικά). Στο εξώφυλλο των εργασιών περιλαμβάνεται το όνομα του Πανεπιστημίου, της Σχολής, του Τμήματος και του ακαδημαϊκού τίτλου, το θέμα της εργασίας ή της διατριβής, το ονοματεπώνυμο του συγγραφέα και το ακαδημαϊκό έτος κατά το οποίο εκπονήθηκε η εργασία.

Στο Παράρτημα παρατίθεται το πρότυπο του εξωφύλλου και ένα παράδειγμα. Οι φοιτητές πρέπει να το αντιγράψουν και να το συμπληρώσουν με τις κατάλληλες πληροφορίες. Η σελίδα του εξωφύλλου δεν αριθμείται. Η αρίθμηση του κειμένου ξεκινά από την αμέσως επόμενη σελίδα.

Η δεύτερη σελίδα (υποχρεωτικά). Στη δεύτερη σελίδα αναγράφονται τα μέλη της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής και τα πνευματικά δικαιώματα.

Η τριμελής εξεταστική επιτροπή. Στη δεύτερη σελίδα αναγράφονται ο επιβλέπων καθηγητής και τα άλλα δύο μέλη της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής. Ας σημειωθεί ότι οι βαθμίδες των μελών Δ.Ε.Π. αναγράφονται πλήρως χωρίς συντομίες.

Πνευματικά δικαιώματα. Η πολιτική του κάθε Τμήματος σχετικά με τα ζητήματα κυριότητας των πνευματικών δικαιωμάτων για τις εργασίες ακολουθεί τη διεθνή πρακτική. Η σημείωση για τα πνευματικά δικαιώματα αναγράφεται στην πίσω σελίδα του εξωφύλλου, σύμφωνα με το πρότυπο που παρατίθεται σχετικά στο Παράρτημα. Οι φοιτητές πρέπει να το αντιγράψουν και να το συμπληρώσουν με τις κατάλληλες πληροφορίες.

Αφιέρωση (προαιρετικά). Η αφιέρωση γράφεται στην τρίτη σελίδα, σε πεζά πλάγια γράμματα στο πάνω δεξιά μέρος της σελίδας (Times New Roman 12+italic, στοίχιση δεξιά).

Συντομογραφίες (προαιρετικά). Εφόσον στο κείμενο περιλαμβάνεται ικανός αριθμός συντομογραφιών, συνηθίζεται αυτές να αναγράφονται αναλυτικά σε διακριτή σελίδα, ο τίτλος (Συντομογραφίες, Times New Roman 12+bold) και οι συντομογραφίες με στοίχιση στο κέντρο, ως εξής:

Συντομογραφίες

ΕΣΥΕ: Εθνική Στατιστική Υπηρεσία της Ελλάδας

NSSG: National Statistical Service of Greece

Ευχαριστίες (προαιρετικά). Υποχρεωτικά για τις περιπτώσεις άδειας για αναφορά σε

εκτενή αποσπάσματα και άδειας για επιτόπιες έρευνες (τίτλος **Ευχαριστίες**, Times New Roman 12+bold, στοίχιση στο κέντρο). Οι ευχαριστίες στους συμμετέχοντες στην έρευνα γίνονται με γενικούς όρους αναφοράς που δεν παραβιάζουν την απαίτηση της ανωνυμίας. Το κείμενο ακολουθεί τους κανόνες μορφοποίησης του κυρίως κειμένου.

Περιεχόμενα (υποχρεωτικά). Γράφουμε τον τίτλο **Περιεχόμενα** (Times New Roman 12+bold, στοίχιση στο κέντρο), καθώς και τα κεφάλαια (Εισαγωγή, Μέθοδος, Αποτελέσματα, Συζήτηση, Συμπεράσματα, Times New Roman 12), ενώ οι τίτλοι κεφαλαίων και υποκεφαλαίων σε πεζά γράμματα. (*Προσοχή:* μόνο ο τίτλος Περιεχόμενα σε bold.) Τα περιεχόμενα συντάσσονται με την ολοκλήρωση της εργασίας, έτσι ώστε οι τίτλοι των κεφαλαίων, ενοτήτων και υπό-ενοτήτων να είναι συνεπείς με αυτούς του κυρίως κειμένου. Οι φοιτητές θα πρέπει να χρησιμοποιούν τη σχετική εντολή του Word που επιτρέπει την αυτόματη μορφοποίηση των περιεχομένων (βλ. σημ. 9 στη σελ. 19).

Πίνακες (κατάλογος, υποχρεωτικά όταν χρησιμοποιούνται πίνακες). Μπαίνει ο τίτλος **Πίνακες** (Times New Roman 12+bold, στοίχιση στο κέντρο) και ακολουθεί ο κατάλογος των πινάκων, όπως εμφανίζονται στο κείμενο ως εξής:

Πίνακες

Πίνακας 1. Το δειγματοληπτικό σχέδιο των ερευνών της AMFOGE 1 240

Προσοχή: μόνο ο τίτλος Πίνακες είναι σε bold. Επίσης, στο τέλος του τίτλου του Πίνακα υπάρχει **ένα κενό** και μετά οι τελείες που παραπέμπουν στη σελίδα στην οποία εμφανίζεται ο πίνακας. Ο κατάλογος των πινάκων συντάσσεται με την ολοκλήρωση της εργασίας, έτσι ώστε οι τίτλοι των πινάκων να είναι συνεπείς με αυτούς του κυρίως κειμένου.

Διαγράμματα (κατάλογος, υποχρεωτικά όταν χρησιμοποιούνται διαγράμματα). Μπαίνει ο τίτλος **Διαγράμματα** (Times New Roman 12+bold, στοίχιση στο κέντρο) και ακολουθεί ο κατάλογος των διαγραμμάτων, όπως εμφανίζονται στο κείμενο, ως εξής:

Διαγράμματα

Διάγραμμα 1. Τα κύρια στάδια της ερευνητικής διαδικασίας 32

Προσοχή: μόνο ο τίτλος Διαγράμματα είναι σε bold. Επίσης, στο τέλος του τίτλου του διαγράμματος υπάρχει **ένα κενό** και μετά οι τελείες που παραπέμπουν στη σελίδα στην οποία

εμφανίζεται το διάγραμμα. Ο κατάλογος των διαγραμμάτων συντάσσεται με την ολοκλήρωση της εργασίας, έτσι ώστε οι τίτλοι των διαγραμμάτων να είναι συνεπείς με αυτούς του κυρίως κειμένου.

Γραφήματα, εικόνες και φωτογραφίες (κατάλογος, υποχρεωτικά όταν χρησιμοποιούνται).

Μπαίνει ο τίτλος Γραφήματα, Εικόνα, Φωτογραφία (Times New Roman 12+bold, στοίχιση στο κέντρο) και ακολουθεί ο κατάλογος των γραφημάτων, όπως εμφανίζονται στο κείμενο, ως εξής:

Γραφήματα

Γράφημα 1. Ο χάρτης – κατάλογος που σχεδίασε κλπ. 203

Προσοχή: μόνο ο τίτλος Γραφήματα (Εικόνα, Φωτογραφία) είναι bold. Επίσης, στο τέλος του τίτλου του γραφήματος υπάρχει ένα κενό και μετά οι τελείες που παραπέμπουν στη σελίδα στην οποία εμφανίζεται το γράφημα. Ο κατάλογος των γραφημάτων συντάσσεται με την ολοκλήρωση της εργασίας, έτσι ώστε οι τίτλοι των γραφημάτων να είναι συνεπείς με αυτούς του κυρίως κειμένου.

Περίληψη και λέξεις-κλειδιά, Abstract και keywords (υποχρεωτικά). Στην περίληψη περιγράφουμε συνοπτικά το αντικείμενο, τη μεθοδολογία και τα κυριότερα συμπεράσματα της εργασίας, επισημαίνοντας τα σημεία από τα οποία μπορεί να ξεκινήσει μελλοντική έρευνα.

Η περίληψη έχει έκταση έως 500 λέξεις. Ο τίτλος είναι **Περίληψη** (Times New Roman 12+bold, στοίχιση στο κέντρο). Το κείμενο ακολουθεί τους κανόνες μορφοποίησης του κυρίως κειμένου. Μετά την περίληψη και ακριβώς από κάτω ακολουθεί μία σύντομη παράγραφος που περιλαμβάνει το πολύ έξι (6) χαρακτηριστικές και περιγραφικές λέξεις-κλειδιά της εργασίας. Ο τίτλος είναι *Λέξεις-κλειδιά:* (Times New Roman 12+italic) και ακολουθεί η παράθεση των λέξεων-κλειδιά σε πεζά. Στο κείμενο παρουσιάζεται ως εξής:

Περίληψη

Περιλαμβάνει σε ενιαίο σύντομο κείμενο την παρουσίαση της υπόθεσης/ερευνητικού ερωτήματος, του σκοπού, της μεθοδολογίας, των αποτελεσμάτων και των κυριοτέρων συμπερασμάτων.

Λέξεις-κλειδιά: Οι λέξεις-κλειδιά είναι θεματικοί όροι που ο συγγραφέας κρίνει ότι προσδιορίζουν το θέμα της εργασίας του. Είναι σημαντικό να είναι αντιπροσωπευτικοί, καθώς θα βελτιώσουν τη θεματική αναζήτηση της, ο αριθμός του να είναι έως πέντε (5) και δεν θα πρέπει να είναι προτάσεις, εκτός αν πρόκειται για την περιγραφή ενός συλλογικού προσώπου (π.χ. Ευρωπαϊκό

Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων). Να είναι στην ονομαστική πτώση, στον πληθυντικό αριθμό όπου είναι δυνατόν (π.χ. Πανεπιστήμια), εκτός από γενικές έννοιες (π.χ. Λογική ή Διαφωτισμός). Δεν θα πρέπει να χρησιμοποιούνται ασαφείς ή γενικές λέξεις (π.χ. πρόγραμμα, σύστημα, σχέδιο κλπ.).

Η περίληψη και οι λέξεις-κλειδιά μεταφράζονται στα αγγλικά αμέσως μετά το κυρίως κείμενο στα ελληνικά (στην επόμενη σελίδα της εργασίας). Η σελίδα αυτή περιλαμβάνει πρώτα τον τίτλο της εργασίας στα αγγλικά (πεζά, Times New Roman 12+bold, στοίχιση στο κέντρο), το ονοματεπώνυμο του συγγραφέα (πεζά, Times New Roman 12, στοίχιση στο κέντρο), τον τίτλο **Abstract** (Times New Roman 12+bold, στοίχιση στο κέντρο) και ακολουθεί η αγγλική μετάφραση, σύμφωνα με τους κανόνες μορφοποίησης του κυρίως κειμένου. Μετά το Abstract ακολουθούν οι λέξεις-κλειδιά στα αγγλικά με τίτλο *Keywords:* (Times New Roman 12+italics).

Το κυρίως κείμενο

Η διπλωματική εργασία θα πρέπει να έχει προσεγμένη διατύπωση, ορθή γραφή και ολοκληρωμένη δομή. Όσον αφορά τον κορμό της διπλωματικής εργασίας θα πρέπει να ακολουθούνται οι παρακάτω οδηγίες:

- Το μέγεθος της σελίδας να είναι Α4.
- Το κείμενο να είναι δακτυλογραφημένο σε Times New Roman 12, με ενάμισι (1,5) διάστημα μεταξύ των γραμμών (line spacing 1.5) και σε πλήρη στοίχιση.
- Οι σελίδες να είναι αριθμημένες κάτω δεξιά. Η αρίθμηση ξεκινά από το εξώφυλλο, στο οποίο όμως δεν εμφανίζεται ο αριθμός σελίδας.
- Να υπάρχουν κανονικά περιθώρια (margins): αριστερά 3,18 cm, δεξιά 3,18 cm, πάνω 2,54 cm και κάτω 2,54 cm.
- Η πρώτη παράγραφος να ξεκινά πάντα από την αρχή του κειμένου. Όλες οι επόμενες παράγραφοι μετά την πρώτη, είναι σε Εσοχή → Ειδική → πρώτη γραμμή → κατά 1,27 cm. Ενδιάμεσα στις παραγράφους δεν υπάρχει κενό.
- Οι τίτλοι κεφαλαίων, υποκεφαλαίων και υποενοτήτων συντάσσονται σύμφωνα με τις αναλυτικές προδιαγραφές που παρουσιάζονται παρακάτω (1, 2, 3 και 4).
- Η εργασία εκτυπώνεται και στις δύο όψεις των φύλλων.

Επιπλέον:

1. Η ένδειξη του κεφαλαίου (επικεφαλίδα 1) είναι ΠΑΝΤΑ σε πεζά (π.χ. Εισαγωγή, Times New Roman 12+bold, στοίχιση στο κέντρο).
2. Οι τίτλοι των υποκεφαλαίων (επικεφαλίδα 2) είναι ΠΑΝΤΑ σε πεζά (Times New Roman 12+bold, στοίχιση αριστερά).
3. Οι τίτλοι των υπό-ενοτήτων σε κάθε υποκεφάλαιο (επικεφαλίδα 3) είναι ΠΑΝΤΑ σε πεζά (Times New Roman 12+bold, προεξοχή 1,27) και κλείνουν με τελεία. Το κείμενο γράφεται στη συνέχεια στην ίδια γραμμή.
4. Στην περίπτωση που απαιτείται περαιτέρω διαίρεση στις υπό-ενότητες (επικεφαλίδα 4), οι τίτλοι τους να είναι πάντα σε πεζά (Times New Roman 12 + bold+ italics, προεξοχή 1,27) και κλείνουν με τελεία. Το κείμενο γράφεται στη συνέχεια στην ίδια γραμμή.
5. **Προσοχή:** Οι τίτλοι κεφαλαίων, υποκεφαλαίων, πινάκων, διαγραμμάτων και γραφημάτων να μην κλείνουν με τελεία.

6. Το κείμενο με bullets να είναι ΠΑΝΤΑ bullets (Times New Roman 11+bullets).
7. Τα παραθέματα που ξεπερνούν τις 40 λέξεις είναι ΠΑΝΤΑ Times New Roman 11 και σε εσοχή.
8. Οι υποσημειώσεις (Times New Roman 10) να είναι ΠΑΝΤΑ στο κάτω μέρος της σελίδας αναφοράς, σε συνεχή αρίθμηση (1, 2, 3, ...κλπ.).
9. Τα περιεχόμενα γράφονται με TOC1 μέχρι TOC4. Κάνοντας δεξί κλικ στο πίνακα περιεχομένων που ήδη υπάρχει και επιλέγοντας “update field”, ενημερώνεται ο πίνακας περιεχομένων.

Παρακάτω παρουσιάζουμε ενδεικτικά ένα παράδειγμα για τη δομή ενός κειμένου με εμπειρικό μέρος και τέσσερα επίπεδα επικεφαλίδων:

Εισαγωγή

Η μέτρηση στάσεων

Αξιοπιστία και εγκυρότητα

Μεθοδολογία

Το δείγμα και οι συμμετέχοντες στην έρευνα

Οι μετρήσεις

Η κλίμακα Likert

Η κλίμακα Guttman

Στατιστικές αναλύσεις

Το επίπεδο μέτρησης

Παραγοντικές αναλύσεις

Διερευνητική ανάλυση παραγόντων

Επιβεβαιωτική ανάλυση παραγόντων

Αποτελέσματα

Διερευνητική ανάλυση παραγόντων

Επιβεβαιωτική ανάλυση παραγόντων

Συζήτηση

Συμπεράσματα

Παρακάτω παρουσιάζουμε ενδεικτικά ένα παράδειγμα για τη δομή ενός κειμένου χωρίς εμπειρικό μέρος και δύο επίπεδα επικεφαλίδων:²

Εισαγωγή

Κεφάλαιο πρώτο

Θρηνολογώντας για την τεχνική μηχανιστική φύση του βιομηχανικού καπιταλισμού

Κεφάλαιο δεύτερο

**Η πραγματικότητα ως χώρος εκδήλωσης της φαντασματικής αντικειμενικότητας
Αυτός που βλέπει δεν ξέρει να βλέπει**

Κεφάλαιο τρίτο

**Η δημοκρατία ως επινόηση-προϊόν του τέλους του θεού-βασιλιά
Ο συντηρητισμός ως «πολύπλοκη αλχημεία»: Η σμιτιανή επικαιρότητα**

Κεφάλαιο τέταρτο

**Το υποκείμενο της συνάρθρωσης
Ορίζοντας τις συναρθρώσεις**

Κεφάλαιο πέμπτο

**Η κριτική δύναμη προϋποθέτει την ταυτότητα του «εγώ» ως κάτι αληθινού
Σε ποιο βαθμό είναι θεμιτή η ύπαρξη της μίμησης στον ηθικό χώρο;**

Κεφάλαιο έκτο

**Θεοκρατία
Απωθώντας ιδέες εμπρόθετης τελικότητας**

Συμπεράσματα

---

² Για το παράδειγμα χρησιμοποιήσαμε μέρος από τα περιεχόμενα της διπλωματικής εργασίας: Πατεράκης, Ν. (2015). *Jacques Rancière: Μία ριζοσπαστική αναδιατύπωση των όρων εξασφάλισης της ισότητας και της ελευθερίας* (Διπλωματική εργασία). Αθήνα: Πάντειον Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών.

Πίνακες, διαγράμματα, γραφήματα, εικόνες, φωτογραφίες. Εφόσον υπάρχουν, οι πίνακες, τα διαγράμματα, τα γραφήματα, οι εικόνες και οι φωτογραφίες μπαίνουν στην τελική τους θέση, μετά από το σημείο όπου αναφέρονται για πρώτη φορά (σε απόσταση από το κείμενο 1,5 κενό διάστημα). Εάν το μέγεθός τους υπερβαίνει τη μία σελίδα, τότε καλό είναι να τυπώνονται με οριζόντιο προσανατολισμό (landscape orientation). Η τυχόν υποσημείωση (τίτλος *Σημείωση: πεζά πλάγια*, Times New Roman 10+italic) τοποθετείται στο τέλος του πίνακα, διαγράμματος, γραφήματος με μικρότερα γράμματα (Times New Roman 10). Οι υποσημειώσεις συντάσσονται σύμφωνα με τους κανόνες που παρουσιάζονται παρακάτω.

Η ένδειξη του πίνακα, διαγράμματος, γραφήματος είναι ΠΑΝΤΑ πεζά (Πίνακας 1, Διάγραμμα 1, Γράφημα 1, Times New Roman 12+bold), ενώ οι αντίστοιχοι τίτλοι είναι σε πεζά (Times New Roman 12) και σε συνεχή αρίθμηση, π.χ. Πίνακας 1, Πίνακας 2,.. ή Διάγραμμα 1, Διάγραμμα 2, ... ή Γράφημα 1, Γράφημα 2, κλπ.

Για την περίπτωση πολλών πινάκων, διαγραμμάτων, γραφημάτων ανά κεφάλαιο, οι πίνακες, τα διαγράμματα και τα γραφήματα αριθμούνται σύμφωνα με το κεφάλαιο αναφοράς (π.χ. Πίνακας 1.1, Πίνακας 1.2,... ή Διάγραμμα 2.1, Γράφημα 2.2,... κ.λπ.).

Ο πίνακας συντάσσεται πάντα σε πεζά (Times New Roman 11) και οι υπότιτλοι σε πεζά (Times New Roman 11+bold). Ο τίτλος «σημείωση» συντάσσεται σε πλάγια (Times New Roman 9+italics). Στα παραδείγματα πρώτα παρουσιάζουμε αναλυτικά πώς κατασκευάστηκαν οι Πίνακες 1 και 2 και μετά την τελική τους μορφή που θα ενσωματωθεί στο κείμενο.

Πρώτα κατασκευάζουμε χωριστά κάθε πίνακα ως εξής: Χρησιμοποιούμε ΠΑΝΤΑ μονό διάστιχο, εκτός από τις περιπτώσεις για τις οποίες υπάρχει διαφορετική σχετική οδηγία.

1. Εισαγωγή → Πίνακας → 2 γραμμές, μία στήλη (η 2^η γραμμή σε διάστιχο πολλαπλό 0,5)

Πίνακας 1. Τα κοινωνικά και δημογραφικά χαρακτηριστικά των αποκρινόμενων σε σύγκριση με τα αποτελέσματα της Απογραφής Πληθυσμού 1991
---

2. Εισαγωγή → Πίνακας → 2 γραμμές, 4 στήλες

		Απογραφή	
	Δείγμα	Πληθυσμού	Απόκλιση

3. Εισαγωγή → Πίνακας → 2 γραμμές, 5 στήλες (η 2^η γραμμή σε διάστιχο πολλαπλό 0,5)

Μεταβλητή	(%)	(%)	(%)	
-----------	-----	-----	-----	--

4. Εισαγωγή → Πίνακας → 1 γραμμή, 2 στήλες

Φύλο	
------	--

5. Εισαγωγή → Πίνακας → 2 γραμμές, 6 στήλες

Αντρες	50,1	48,6	1,5	
Γυναίκες	49,9	51,4	-1,5	

6. Εισαγωγή → Πίνακας → 1 γραμμή, 2 στήλες

Ηλικία	
--------	--

7. Εισαγωγή → Πίνακας → 4 γραμμές, 6 στήλες

18-29	24,2	24,9	-0,7	
30-44	25,7	26,8	-1,1	
45-59	24,6	25,9	-1,3	
60-80	25,5	22,4	3,1	

8. Εισαγωγή → Πίνακας → 1 γραμμή, 2 στήλες

Οικογενειακή κατάσταση	
------------------------	--

9. Εισαγωγή → Πίνακας → 3 γραμμές, 6 στήλες

Ανύπαντροι	21,4	21,0	0,4	
Παντρεμένοι	73,1	70,0	3,1	
Διαζευγμένοι/Χήροι	5,6	9,0	-3,4	

10. Εισαγωγή → Πίνακας → 1 γραμμή, 2 στήλες

Επίπεδο εκπαίδευσης	
---------------------	--

11. Εισαγωγή → Πίνακας → 7 γραμμές, 6 στήλες

Αναλφάβητοι/μερικές τάξεις Δημοτικού	7,7	17,5	-9,8	
Δημοτικό	32,3	40,2	-7,9	
Μερική μέση εκπαίδευση	17,0	10,8	6,2	
Πλήρης μέση εκπαίδευση	29,3	23,1	6,2	
Πτυχιούχος Ανώτερης Σχολής	5,7	2,0	3,7	
Πτυχιούχος Ανώτατης Σχολής	7,5	6,1	1,4	
Μεταπτυχιακό δίπλωμα	0,5	0,3	0,2	

12. Εισαγωγή → Πίνακας → 1 γραμμή, 2 στήλες

Οικονομικά ενεργοί	
--------------------	--

13. Εισαγωγή → Πίνακας → 2 γραμμές, 6 στήλες

Απασχολούμενοι	49,6	44,2	5,4	
Άνεργοι	5,8	4,0	1,8	

14. Εισαγωγή → Πίνακας → 1 γραμμή, 5 στήλες

Οικονομικά μη ενεργοί	44,6	51,8	-7,2	
-----------------------	------	------	------	--

15. Εισαγωγή → Πίνακας → 2 γραμμές, 1 στήλη (η 1^η γραμμή σε διάστιχο πολλαπλό 0,5)

Σημείωση: N = 1200. Αναδημοσίευση από το βιβλίο *Μακεδονία και Βαλκάνια: Ξενοφοβία και ανάπτυξη* των Α. Μιχαλοπούλου, Π., Τσάρτας, Μ., Γιαννησοπούλου, Π., Καφετζής, και Ε. Μανώλογλου, 1998, Πίνακες 1.4, 1.5, 1.8, 1.9, 1.22, σ. 161, 165, 168. © Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών-Αλεξάνδρεια.

Στη συνέχεια ενώνονται οι χωριστοί πίνακες και η τελική μορφή του πίνακα (Σχεδίαση → Περιγράμματα) είναι:

Πίνακας 1. Τα κοινωνικά και δημογραφικά χαρακτηριστικά των αποκρινόμενων σε σύγκριση με τα αποτελέσματα τις Απογραφής Πληθυσμού 1991

Μεταβλητή	Δείγμα (%)	Απογραφή Πληθυσμού (%)	Απόκλιση (%)
Φύλο			
Άντρες	50,1	48,6	1,5
Γυναίκες	49,9	51,4	-1,5
Ηλικία			
18-29	24,2	24,9	-0,7
30-44	25,7	26,8	-1,1
45-59	24,6	25,9	-1,3
60-80	25,5	22,4	3,1
Οικογενειακή κατάσταση			
Ανύπαντροι	21,4	21,0	0,4
Παντρεμένοι	73,1	70,0	3,1
Διαζευγμένοι/Χήροι	5,6	9,0	-3,4
Επίπεδο εκπαίδευσης			
Αναλφάβητοί/τις τάξεις Δημοτικού	7,7	17,5	-9,8
Δημοτικό	32,3	40,2	-7,9
Μερική μέση εκπαίδευση	17,0	10,8	6,2
Πλήρης μέση εκπαίδευση	29,3	23,1	6,2
Πτυχιούχος Ανώτερης Σχολής	5,7	2,0	3,7
Πτυχιούχος Ανώτατης Σχολής	7,5	6,1	1,4
Μεταπτυχιακό δίπλωμα	0,5	0,3	0,2
Οικονομικά ενεργοί			
Απασχολούμενοι	49,6	44,2	5,4
Άνεργοι	5,8	4,0	1,8
Οικονομικά μη ενεργοί	44,6	51,8	-7,2

Σημείωση: N = 1200. Αναδημοσίευση από το βιβλίο *Μακεδονία και Βαλκάνια: Ξενοφοβία και ανάπτυξη* των Α. Μιχαλοπούλου, Π., Τσάρτας, Μ., Γιαννησοπούλου, Π., Καφετζής, και Ε. Μανώλογλου, 1998, Πίνακες 1.4, 1.5, 1.8, 1.9, 1.22, σ. 161, 165, 168. © Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών-Αλεξάνδρεια.

Πίνακας 2. Η συχνότητα εκκλησιασμού σύμφωνα με το φύλο

Συχνότητα εκκλησιασμού	Φύλο (%)	
	Άντρες	Γυναίκες
Κάθε Κυριακή	11,0	25,5
Δύο τρεις φορές το μήνα	17,3	29,6
Τις φορές το χρόνο	50,9	37,8
Μόνο το Πάσχα	14,3	5,8
Ποτέ	6,5	1,3
Σύνολο	100,0	100,0

Σημείωση: $N = 1200$, $p < 0,001$. Αναδημοσίευση από το βιβλίο *Μακεδονία και Βαλκάνια: Ξενοφοβία και ανάπτυξη των Α. Μιχαλοπούλου, Π., Τσάρτας, Μ., Γιαννησοπούλου, Π., Καφετζής, και Ε. Μανώλογλου, 1998, Πίνακας Π2.7, σ. 489. © Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών-Αλεξάνδρεια.*

Πίνακας 2. Η συχνότητα εκκλησιασμού σύμφωνα με το φύλο

Συχνότητα εκκλησιασμού	Φύλο (%)	
	Άντρες	Γυναίκες
Κάθε Κυριακή	11,0	25,5
Δύο τρεις φορές το μήνα	17,3	29,6
Τις φορές το χρόνο	50,9	37,8
Μόνο το Πάσχα	14,3	5,8
Ποτέ	6,5	1,3
Σύνολο	100,0	100,0

Σημείωση: $N = 1200$, $p < 0,001$. Αναδημοσίευση από το βιβλίο *Μακεδονία και Βαλκάνια: Ξενοφοβία και ανάπτυξη των Α. Μιχαλοπούλου, Π., Τσάρτας, Μ., Γιαννησοπούλου, Π., Καφετζής, και Ε. Μανώλογλου, 1998, Πίνακας Π2.7, σ. 489. © Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών-Αλεξάνδρεια.*

Υποσημειώσεις. Οι υποσημειώσεις (Times New Roman 10) παρουσιάζονται ΠΑΝΤΑ στο κάτω μέρος της σελίδας αναφοράς, σε συνεχή αρίθμηση (1, 2, 3, ...κ.λπ.) και σε δέκα στιγμές.

Βιβλιογραφικές παραπομπές και παραθέματα

Οι βιβλιογραφικές παραπομπές συντάσσονται σύμφωνα με το APA. Εξαιρέση σε αυτόν τον κανόνα αποτελούν οι εργασίες και οι διατριβές που εκπονούνται σε αντικείμενα της Ιστορίας, οι οποίες και ακολουθούν τις παραδεκτές επιστημονικές προδιαγραφές, όπως αυτές παρουσιάζονται στο:

Πολίτης, Α. (2002). *Υποσημειώσεις και παραπομπές*. Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.

Οι βιβλιογραφικές παραπομπές μέσα στο κείμενο παρατίθενται με το επίθετο του συγγραφέα (ή των συγγραφέων) και το έτος της αναφοράς. Για την περίπτωση παρενθετικών παραπομπών σε περισσότερα από ένα κείμενα ακολουθείται αλφαβητική σειρά. Με τον τρόπο αυτό υποδεικνύονται οι πηγές που αναφέρονται αλφαβητικά στη βιβλιογραφία. Κάθε παραπομπή που αναφέρεται στο κείμενο πρέπει να εμφανίζεται στη βιβλιογραφία, και για κάθε αναφορά στη βιβλιογραφία πρέπει να υπάρχει η αντίστοιχη παραπομπή της στο κείμενο. Έτσι, πρέπει πάντα να ελέγχεται ότι κάθε βιβλιογραφική αναφορά εμφανίζεται και στο κείμενο και στη βιβλιογραφία με την ίδια ορθογραφία στο όνομα ή στα ονόματα του συγγραφέα ή συγγραφέων και το έτος.

Παραδείγματα παραπομπών μέσα στο κείμενο:

1. Έργο ενός συγγραφέα

- Ο Μπάγκαβος (2014) κατέδειξε ότι ...
- Τα αποτελέσματα για τη γονιμότητα υποδεικνύουν ότι [...] και επιβεβαιώνουν προηγούμενα αποτελέσματα σχετικά με τη γήρανση του πληθυσμού της Ελλάδας (Μπάγκαβος, 2014).

2. Έργα ενός συγγραφέα δημοσιευμένα το ίδιο έτος

- Ο Μπάγκαβος (2014α και 2014β) κατέδειξε ότι ...

3. Έργο δύο συγγραφέων

- Οι Μπάγκαβος και Συμεωνάκη (2009) προτείνουν ...
- Τα αποτελέσματα για τη γονιμότητα υποδεικνύουν ότι [...] και επιβεβαιώνουν προηγούμενα αποτελέσματα σχετικά με τη γήρανση του πληθυσμού της Ελλάδας (Μπάγκαβος & Συμεωνάκη, 2009).

4. Έργο περισσότερων συγγραφέων

- Οι Μπάγκαβος, Συμεωνάκη και Παπαδοπούλου (2010) προτείνουν ... [επόμενη αναφορά στο κείμενο: Μπάγκαβος κ.ά. (2010)].

- Τα αποτελέσματα για τη γονιμότητα υποδεικνύουν ότι [...] και επιβεβαιώνουν προηγούμενα αποτελέσματα σχετικά με τη γήρανση του πληθυσμού τις Ελλάδας (Μπάγκαβος, Συμεωνάκη & Παπαδοπούλου, 2010). Όμως, όπως επισημαίνεται ... [επόμενη αναφορά στο κείμενο] ... (Μπάγκαβος κ.ά., 2010).

5. Παρενθετικές αναφορές σε περισσότερα από ένα έργα συντάσσονται αλφαβητικά, όπως εμφανίζονται στη βιβλιογραφία.

- Τα αποτελέσματα για τη γονιμότητα υποδεικνύουν ότι [...] και επιβεβαιώνουν προηγούμενα αποτελέσματα σχετικά με τη γήρανση του πληθυσμού τις Ελλάδας (Μπάγκαβος, 2014· Μπάγκαβος & Συμεωνάκη, 2009· Μπάγκαβος, Συμεωνάκη & Παπαδοπούλου, 2010).

Στον Πίνακα 3 παρουσιάζονται οι κανόνες για τη σύνταξη των παραπομπών.

Πίνακας 3. Κανόνες για τη σύνταξη των παραπομπών

Τύπος παραπομπής	Πρώτη αναφορά στο κείμενο	Επόμενες αναφορές στο κείμενο	Παρενθετικές αναφορές, πρώτη αναφορά στο κείμενο	Παρενθετικές αναφορές, επόμενες αναφορές στο κείμενο
Ένα έργο από έναν συγγραφέα	Μπάγκαβος (2014)	Μπάγκαβος (2014)	(Μπάγκαβος, 2014)	(Μπάγκαβος, 2014)
Ένα έργο από δύο συγγραφείς	Μπάγκαβος και Συμεωνάκη (2013)	Μπάγκαβος και Συμεωνάκη (2013)	(Μπάγκαβος & Συμεωνάκη, 2013)	(Μπάγκαβος & Συμεωνάκη, 2013)
Ένα έργο από τρεις ή περισσότερους συγγραφείς	Μπάγκαβος, Συμεωνάκη και Παπαδοπούλου (2012)	Μπάγκαβος κ.ά., (2012)	(Μπάγκαβος, Συμεωνάκη & Παπαδοπούλου, 2012)	(Μπάγκαβος κ.ά., 2012)
Μεταφρασμένο έργο	Bell (2005/2007)	Bell (2005/2007)	(Bell, 2005/2007)	(Bell, 2005/2007)
Κείμενα οργανισμών κ.λπ.	Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ, 2011)	ΕΛΣΤΑΤ (2011)	(Ελληνική Στατιστική Αρχή [ΕΛΣΤΑΤ], 2011)	(ΕΛΣΤΑΤ, 2011)

Σημείωση: Όταν πρόκειται για μεταφρασμένο έργο προηγείται το έτος έκδοσης του πρωτότυπου έργου και ακολουθεί αυτό της μετάφρασης. Στις ξενόγλωσσες παραπομπές χρησιμοποιείται ο ίδιος τύπος, αλλά αντί για κ.ά. γράφουμε et al.

Για την παραπομπή στο κείμενο σε αποτελέσματα που παρουσιάζονται σε πίνακα, γράφημα, διάγραμμα ή παράρτημα πρέπει να χρησιμοποιείται στο τέλος του σχολίου η ένδειξη (Πίνακας 1) ή

(Γράφημα 1) ή (Διάγραμμα 2) ή (όταν πρόκειται για πίνακα σε Παράρτημα, Πίνακας Α1, Α2 κ.ο.κ).

Οι ίδιοι κανόνες ακολουθούνται και για τα **παραθέματα**. Όταν αυτά δεν ξεπερνούν τις 40 λέξεις, εντάσσονται κανονικά στη ροή του κειμένου (μέσα σε εισαγωγικά), ενώ όταν ξεπερνούν τις 40 λέξεις μπαίνουν σε διακριτές παραγράφους (χωρίς εισαγωγικά). Και στις δύο περιπτώσεις γίνεται αναφορά σε αριθμό σελίδας ή σελίδων, όπως για παράδειγμα:

1. Παραθέματα στη ροή του κειμένου (όταν δεν ξεπερνούν τις 40 λέξεις)

Ο Μπάγκαβος (2010), ερμηνεύοντας αυτά τα αποτελέσματα πρότεινε ότι «υποδεικνύουν ... γονιμότητα» (σ. 12), εύρημα το οποίο συνιστά συμβολή στην υπάρχουσα βιβλιογραφία για την Ελλάδα.

ή

Η ερμηνεία αυτών των αποτελεσμάτων υποδεικνύει ότι «η γονιμότητα ... στην Ελλάδα» (Μπάγκαβος, 2010, σ. 12).

2. Παραθέματα σε διακριτές παραγράφους (όταν ξεπερνούν τις 40 λέξεις)

Για το παράθεμα δεν απαιτούνται εισαγωγικά, χρησιμοποιείται πλήρης στοίχιση, μέγεθος γράμματος 11 στιγμές, μονό διάστιχο και 1 εκ. για τις εσοχές αριστερά και δεξιά:

Στις περιπτώσεις αυτές, οι συμμετέχοντες υπέδειξαν ότι ... ενώ η έρευνα έχει καταδείξει ότι για τη γονιμότητα ... Η ερμηνεία ... αποτελέσματα Η ερμηνεία ... αποτελέσματα ... γονιμότητα ... Η ερμηνεία ... αποτελέσματα ... γονιμότητα ... Τα αποτελέσματα ... για τη γονιμότητα ... Η ερμηνεία ... αποτελέσματα ... γονιμότητα (Μπάγκαβος, 2010, σ. 11-12)

Πηγές – Βιβλιογραφία

Στο τέλος του κειμένου παρατίθενται οι πηγές, όταν υπάρχουν, και ακολουθεί η βιβλιογραφία. Ο τίτλος είναι **Πηγές – Βιβλιογραφία** (Times New Roman 12+bold, στοίχιση στο κέντρο). Στις πηγές και τη βιβλιογραφία περιλαμβάνονται μόνο τα έργα για τα οποία υπάρχει αναφορά στο κείμενο.

Στις πηγές παρατίθενται τα κείμενα - πληροφορίες από αρχεία, πρακτικά συνεδριάσεων, νόμους, διατάγματα, εγκυκλίους καταστατικά κ.λπ., καθώς και πληροφορίες από ηλεκτρονικές πηγές. Παρουσιάζονται σύμφωνα με το παράδειγμα που δίνεται παρακάτω (προσοχή στη διάταξή τους) και σε κάθε κατηγορία παρατίθενται κατά αλφαβητική ή/και χρονολογική σειρά με διάστημα 1,5.

Οι βιβλιογραφικές αναφορές συντάσσονται σύμφωνα με τις οδηγίες που αναφέρθηκαν σχετικά στις παραπομπές, δηλαδή το APA. Προηγούνται οι ελληνόγλωσσες αναφορές με την ένδειξη **Ελληνόγλωσση και μετά από δύο κενά οι ξενόγλωσσες με την ένδειξη Ξενόγλωσση** (βλ. σχετικά το αναλυτικό παράδειγμα στη σελίδα 34). Παρατίθενται κατά αλφαβητική σειρά (επώνυμο συγγραφέα κ.λπ.) και για τις περιπτώσεις περισσοτέρων της μίας εργασιών από τον ίδιο συγγραφέα κατά χρονολογική σειρά σε διάστημα 1,5. Οι βιβλιογραφικές αναφορές συντάσσονται σε προεξοχή 1,27 εκ. (βλ. σχετικά το αναλυτικό παράδειγμα στη σελίδα 34).

Προσοχή: Κείμενα που παρουσιάζονται στη Wikipedia δεν συνιστούν κατ' ανάγκην επιστημονικές αναφορές.

Οι τίτλοι των κατηγοριών των πηγών γράφονται σε πεζά (Times New Roman 12+bold) και με 1,5 διάστημα. Οι Πηγές-Βιβλιογραφία συντάσσονται σύμφωνα με το παράδειγμα-υπόδειγμα που παρατίθεται:

Παράδειγμα – Υπόδειγμα

Πηγές – Βιβλιογραφία [Times New Roman 12+bold, στοίχιση στο κέντρο, διάστημα 1,5]

Πηγές [Times New Roman 12+bold, στοίχιση αριστερά, διάστημα 1,5]

Α΄ Αρχεία [κατηγορία Αρχεία, διάστημα 1,5]

Αρχείο Δραματικής Σχολής Εθνικού Θεάτρου

Αρχεία εγγράφων σχολικών ετών 1957-58 έως 1960-61

Εκθέσεις Πεπραγμένων 1957-58, 1958-59, 1959-60, 1971-72

Μαθητολογία (1930 -)

Πρακτικά συνεδριάσεων συμβουλίου καθηγητών 1930-2007

Πρακτικά συσκέψεων καθηγητών Υποκριτικής 1957-1958

Στατιστικά δελτία 1957-73

Φάκελοι (1972-1978)

Γενικά Αρχεία του Κράτους

Αρχείο Γ. Βλαχογιάννη, κυτίο Δ.10 (θεατρικά), 47

Τα Κατάλοιπα Ιωάννη Δαμβέργη, ΙΙΙ. Αρχείο Κεντρικής Επιτροπής 100ετηρίδος της Εθνικής Παλιγγενεσίας, (1918-1937), Φάκελοι 24-38

Μικρές Συλλογές ΓΑΚ Κ 301 Φάκελοι 27, 47,70

Γεννάδειος Βιβλιοθήκη

Αρχείο Άγγελου Τερζάκη ενότητα VIII: Επαγγελματικές Δραστηριότητες , Φάκελος 25, υποφάκελος
1

Ελληνικό Λογοτεχνικό και Ιστορικό Αρχείο του Μορφωτικού Ιδρύματος Εθνικής Τραπέζης

Αρχείο Θεοδώρου Συναδινού

Φάκελος 2.1, υποφάκελος Επαγγελματική Σχολή Θεάτρου, Αλληλογραφία 1924-1942

Φάκελος 2.1 υποφάκελος Επαγγελματική Σχολή Θεάτρου, Οργανισμός και Εσωτερικός Κανονισμός (1924-1928)

Φάκελος 2.4 Υπηρεσιακή αλληλογραφία 1931-1946

Φάκελος.2.5, υποφάκελος.1, Επαγγελματικές Δραστηριότητες

Αρχείο Πέλου και Αλέκας Κατσέλη

Αρχείο Ωδείου Αθηνών

Αρχείο Σοφιανού Μιχαήλ

Παράδειγμα βιβλιογραφικής αναφοράς σε αρχεία:

ΣΚΔΣΕΘ/Συνεδρίαση 32/18.3.1938/ΑΔΣΕΘ

ΤΕΒΘ/Συνεδρίαση 17/10.12.1938/Αρχείο Άγγελου Τερζάκη /VIII/25/1

Β΄ Νόμοι

Ποινικός Νόμος 18/30 Δεκεμβρίου 1833

Γ' Ιστοσελίδες (μόνο για γενικές πληροφορίες)

Πληροφορίες για την έρευνα διατροφής του 1948 στην Κρήτη και τη μεσογειακή διαίτα:

<http://www.orst.edu/dept/lpi/f-w00/mediterr.htm> (πρόσβαση στις 5/3/1990).

Βιβλιογραφία [Times New Roman 12+bold, στοίχιση αριστερά όταν υπάρχουν πηγές αλλιώς στο κέντρο, διάστημα 1,5]

	Γενικοί κανόνες και παραδείγματα σύνταξης της βιβλιογραφίας
Βιβλίο	Επίθετο συγγραφέα, Αρχικό γράμμα του ονόματος (έτος). <i>Τίτλος του έργου</i> . Τόπος: Εκδότης.
Ένας συγγραφέας	Κορασίδου, Μ. (1995). <i>Οι άθλιοι των Αθηνών και οι θεραπευτές τους. Φτώχεια και φιλανθρωπία στην ελληνική πρωτεύουσα τον 19ο αιώνα</i> . Αθήνα: Ιστορικό Αρχείο Ελληνικής Νεολαίας-Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς.
Δύο συγγραφείς	Βεργίδης Δ., & Πρόκου Ε. (2005). <i>Σχεδιασμός, διοίκηση, αξιολόγηση προγραμμάτων εκπαίδευσης ενηλίκων: Στοιχεία κοινωνικο-οικονομικής λειτουργίας και θεσμικού πλαισίου</i> . Πάτρα: ΕΑΠ.
Περισσότεροι από δύο συγγραφείς	Καράγιωργας, Σ., Κασιμάτη, Κ., & Πανταζίδης, Ν. (1988). <i>Έρευνα για τη σύνθεση και την κατανομή του εισοδήματος στην Ελλάδα</i> . Αθήνα: ΕΚΚΕ.
Επιμέλεια	Πρόκου, Ε. (επιμ.) (2011). <i>Κοινωνικές διαστάσεις των πολιτικών στην ανώτατη εκπαίδευση: Συγκριτική και διεθνής προσέγγιση</i> . Αθήνα: Επιστημονική Εταιρεία Κοινωνικής Πολιτικής - Διόνικος.
Ηλεκτρονικό βιβλίο	Στάμου, Γ. (2015). <i>Αναπαράσταση οντολογικής γνώσης και συλλογιστική</i> [ηλεκτρονικό βιβλίο] Αθήνα: Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών. Διαθέσιμο στο: http://hdl.handle.net/11419/4226
Μεταφρασμένο βιβλίο	Επίθετο συγγραφέα, Α. (έτος). <i>Τίτλος του έργου</i> (επιμ. μτφρ. Α. Επίθετο). Τόπος: Εκδότης. (Το πρωτότυπο έργο εκδόθηκε το έτος).
	Diamond, I., & Jefferies, J. (2006). <i>Αρχίζοντας τη στατιστική: Μια εισαγωγή για τους κοινωνικούς επιστήμονες</i> (μτφρ. και επιμ. Μαρία Συμεωνάκη). Αθήνα: Παπαζήσης. (Το πρωτότυπο έργο εκδόθηκε το 2000).
Κεφάλαιο σε βιβλίο	Επίθετο συγγραφέα, Α. (έτος). Τίτλος του κεφαλαίου. Στο Α. επίθετο (επιμ.), <i>Τίτλος του έργου</i> (σ. 45-50). Τόπος: Εκδότης.
	Πρόκου, Ε. (2011). Πολιτικές διά βίου εκπαίδευσης στην Ελλάδα: Προς την

	αντιμετώπιση του κοινωνικού αποκλεισμού. Στο Α. Μωϋσίδης & Δ. Παπαδοπούλου (επιμ.), <i>Η κοινωνική ένταξη των υπηκόων τρίτων χωρών στην Ελλάδα: Εργασία, εκπαίδευση, κοινωνική προστασία</i> (σ. 161-182). Αθήνα: Κριτική.
	Παπαστράτης, Π. (1992). Η εκκαθάριση των δημοσίων υπηρεσιών στην Ελλάδα τις παραμονές του εμφυλίου πολέμου. Στο L. Baerentzen κ.ά. (επιμ.), <i>Μελέτες για τον εμφύλιο πόλεμο, 1945-1949</i> (σ. 47-66). Αθήνα: Ολκός.
Άρθρο σε επιστημονικό περιοδικό	Επίθετο συγγραφέα, Α., -Επίθετο συγγραφέα, Β., -& Επίθετο συγγραφέα, Γ., (έτος). Τίτλος του άρθρου. <i>Τίτλος του Περιοδικού</i> , 2, 5-6
	Πολίτης, Α. (1989). Υποσημειώσεις και παραπομπές. <i>Μνήμων</i> , 12, 172-183.
	Πρόκου, Ε. (2014). Ανάλυση και ερμηνεία των πολιτικών που προωθεί ο νόμος 3879/2010 υπό τον τίτλο “Ανάπτυξη της διά βίου μάθησης και λοιπές διατάξεις”. <i>Εκπαίδευση Ενηλίκων</i> , 31, 8-17.
Από 1 έως 7 συγγραφείς (Με DOI όπου είναι διαθέσιμο)	Αθανασίου, Α., & Τσιμουρή Γ. (2013). Χαρτογραφώντας τη βιοπολιτική των συνόρων: Σώματα, τόποι, απεδαφοποιήσεις. <i>Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών</i> , 140, 1-36. doi: 10.12681/grsr.54
Άρθρο με πάνω από 7 συγγραφείς	Rickels, D., Brewer, W., Council, K., Fredrickson, W., Hairston, M., Perry, D., Schmidt, M. (2013). Career influences of music education audition candidates. <i>Journal of Research in Music Education</i> , 61, 115-134.
Δύο δημοσιεύσεις ενός συγγραφέα	Γκαζή, Α. (1999α). Από τις μούσες στο μουσείο. Η ιστορία ενός θεσμού δια μέσου των αιώνων. <i>Αρχαιολογία και Τέχνες</i> , 70, 39-46.
το ίδιο έτος	Γκαζή, Α. (1999β). Η έκθεση των αρχαιοτήτων στην Ελλάδα (1829-1909). Ιδεολογικές αφετηρίες - Πρακτικές προσεγγίσεις. <i>Αρχαιολογία και Τέχνες</i> , 73, 45-53.
Δημοσιεύσεις χωρίς αναφορά σε όνομα συγγραφέα ή έτος ή εκδότη	Χρησιμοποιείται το Ανώνυμος για δημοσιεύσεις χωρίς αναφορά στο όνομα του συγγραφέα. Όταν δεν υπάρχει αναφορά στο έτος της δημοσίευσης ή στον εκδότη χρησιμοποιούνται (χ.χ.) και χ.έ., αντίστοιχα.
	Ανώνυμος (1921). Η ακρίβεια του βίου εν Ελλάδι κατά τον γενικών και εργατικών τιμάρηθμον. <i>Πλούτος</i> , 21, 5.

Τεχνικές ή ερευνητικές εκθέσεις	Επίθετο συγγραφέα, Α. (έτος). <i>Τίτλος της έκθεσης</i> (Έκθεση 234). Τόπος: Εκδότης.
	Δρούζας, Π., Κωστόπουλος, Γ., & Πιντέλας, Π. (2014). <i>Μια σύνοψη για την επαναχρησιμοποίηση μαθησιακών αντικειμένων και την εκτίμηση κόστους</i> (Έκθεση TR14-01). Πάτρα: Πανεπιστήμιο Πάτρας. Ανακτήθηκε από: http://hdl.handle.net/10889/6839
Παρουσιάσεις σε συνέδρια και συμπόσια	Επίθετο συγγραφέα, Α., Επίθετο συγγραφέα, Β., & Επίθετο συγγραφέα, Γ. (Έτος, μήνας). <i>Τίτλος της παρουσίασης ή του πόστερ</i> . Όνομα του οργανισμού διενέργειας του συνεδρίου, Τόπος, ημερομηνία διεξαγωγής.
	Πρόκου, Ε. (2008). <i>Από την ισότητα εκπαιδευτικών ευκαιριών στις πολιτικές διασφάλισης της ποιότητας και τις τάσεις ιδιωτικοποίησης της ανώτατης εκπαίδευσης</i> . Ανακοίνωση στο 3ο Διεθνές Συνέδριο της Ελληνικής Εταιρείας Κοινωνικής Πολιτικής. Αθήνα, Οκτώβριος, 24-25.
	Campbell, L. (2009). <i>Recollection: Integrating data through access</i> . Paper presented at the 13th European Conference, ECDL. Corfu, Greece, September, 27 – October, 2.
Διδακτορικές διατριβές ή διπλωματικές εργασίες	Συγγραφέας, Α. (έτος). <i>Τίτλος της διδακτορικής διατριβής ή της διπλωματικής εργασίας</i> (Διδακτορική διατριβή ή διπλωματική εργασία). Όνομα του Πανεπιστημίου, Τόπος.
	Νικολαΐδου, Α. (2012). <i>Πόλη και κινηματογραφική μορφή: Οι ταινίες πόλης του ελληνικού κινηματογράφου, 1994-2004</i> (Διδακτορική διατριβή). Αθήνα: Πάντειον Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών. Ανακτήθηκε από: http://pandemos.panteion.gr/index.php?op=search&type=0&scope=0&page=1
	Τάκου, Ε. (2006). <i>Η έννοια του ρητορικού ήθους στην ανάλυση του λόγου: Το παράδειγμα του φιλοσοφικού κειμένου</i> (Διπλωματική εργασία). Αθήνα: Πάντειον Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών. Ανακτήθηκε από: http://pandemos.panteion.gr/index.php?lang=el&op=record&type=cid:9&page=5&pid=iid:297
Οπτικοακουστικά μέσα	Επίθετο παραγωγού, Α. (Παραγωγός), & Επίθετο σκηνοθέτη, Β. (Σκηνοθέτης). (Έτος). <i>Τίτλος της ταινίας</i> (Ταινία). Χώρα: Στούντιο.

	Αγγελόπουλος, Θ. (Σκηνοθέτης). (1975). <i>Ο Θίασος</i> [Κινηματογραφική ταινία]. Ελλάδα: New Star.
Άρθρα εφημερίδων	Επίθετο συγγραφέα, Α. (Έτος, Μήνας Ημερομηνία). Τίτλος του άρθρου. <i>Τίτλος της Εφημερίδας</i> , σ. χχχ.
	Ασδραχάς, Σπ. (2009, Ιούλιος 5). Η ιστοριογραφική πρόσληψη των αστών. <i>Η Καθημερινή</i> , σ. 12.
Αδημοσίευτα έργα	Επίθετο συγγραφέα, Α. (Έτος). <i>Τίτλος εργασίας</i> . Αδημοσίευτο κείμενο [ή Κείμενο που έχει υποβληθεί προς δημοσίευση ή Κείμενο υπό προετοιμασία].
	Raj, D. (n.d.). <i>Sampling theory: Outlines of an intermediate course in the design and execution of sample surveys</i> . Unpublished manuscript.

Για τον τρόπο σύνταξης της ξενόγλωσσης βιβλιογραφίας βλέπε τις αναλυτικές προδιαγραφές στο:

American Psychological Association (2010). *Publication manual of the American Psychological Association* (6th edition). Washington, DC: APA.

Επίσης, σχετικές οδηγίες παρουσιάζονται αναλυτικά στην ιστοσελίδα της Βιβλιοθήκης του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου: <http://libguides.cut.ac.cy/etds>

Παρακάτω παρουσιάζουμε ένα παράδειγμα παρουσίασης της βιβλιογραφίας:

Βιβλιογραφία

Ελληνόγλωσση

- Αγγελόπουλος, Θ. (Σκηνοθέτης). (1975). *Ο Θίασος* [Κινηματογραφική ταινία]. Ελλάδα: New Star.
- Αθανασίου, Α., & Τσιμουρή Γ. (2013). Χαρτογραφώντας τη βιοπολιτική των συνόρων: Σώματα, τόποι, απεδαφοποιήσεις. *Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών*, 140, 1-36. doi: 10.12681/grsr.54
- Ανώνυμος (1921). Η ακρίβεια του βίου εν Ελλάδι κατά τον γενικόν και εργατικόν τιμάρημον. *Πλούτος*, 21, 5.
- Ασδραχάς, Σπ. (2009, Ιούλιος 5). Η ιστοριογραφική πρόσληψη των αστών. *Η Καθημερινή*, σ. 12.
- Γκαζή, Α. (1999α). Από τις μούσες στο μουσείο. Η ιστορία ενός θεσμού δια μέσου των αιώνων. *Αρχαιολογία και Τέχνες*, 70, 39-46.

- Γκαζή, Α. (1999β). Η έκθεση των αρχαιοτήτων στην Ελλάδα (1829-1909). Ιδεολογικές αφητηρίες - Πρακτικές προσεγγίσεις. *Αρχαιολογία και Τέχνες*, 73, 45-53.
- Δρούζας, Π., Κωστόπουλος, Γ., & Πιντέλας, Π. (2014). *Μια σύνοψη για την επαναχρησιμοποίηση μαθησιακών αντικειμένων και την εκτίμηση κόστους* (Έκθεση TR14-01). Πάτρα: Τομέας Υπολογιστικών Μαθηματικών και Πληροφορικής, Τμήμα Μαθηματικών, Σχολή Θετικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Πάτρας. Ανακτήθηκε από: <http://hdl.handle.net/10889/6839>
- Νικολαΐδου, Α. (2012). *Πόλη και κινηματογραφική μορφή: Οι ταινίες πόλης του ελληνικού κινηματογράφου, 1994-2004* (Διδακτορική διατριβή). Αθήνα: Πάντειον Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών. Ανακτήθηκε από: <http://pandemos.panteion.gr/index.php?op=search&type=0&scope=0&page=1>
- Παπαστράτης, Π. (1992). Η εκκαθάριση των δημοσίων υπηρεσιών στην Ελλάδα τις παραμονές του εμφυλίου πολέμου. Στο L. Baerentzen κ.ά. (επιμ.), *Μελέτες για τον εμφύλιο πόλεμο, 1945-1949* (σ. 47-66). Αθήνα: Ολκός.
- Πρόκου, Ε. (2008). *Από την ισότητα εκπαιδευτικών ευκαιριών στις πολιτικές διασφάλισης της ποιότητας και τις τάσεις ιδιωτικοποίησης της ανώτατης εκπαίδευσης*. Ανακοίνωση στο 3ο διεθνές συνέδριο της Ελληνικής Εταιρείας Κοινωνικής Πολιτικής. Αθήνα, Οκτώβριος, 24-25.
- Πρόκου, Ε. (2014). Ανάλυση και ερμηνεία των πολιτικών που προωθεί ο νόμος 3879/2010 υπό τον τίτλο “Ανάπτυξη της διά βίου μάθησης και λοιπές διατάξεις”. *Εκπαίδευση Ενηλίκων*, 31, 8-17.
- Τάκου, Ε. (2006). *Η έννοια του ρητορικού ήθους στην ανάλυση του λόγου: Το παράδειγμα του φιλοσοφικού κειμένου* (Διπλωματική εργασία). Αθήνα: Πάντειον Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών. Ανακτήθηκε από: <http://pandemos.panteion.gr/index.php?lang=el&op=record&type=cid:9&page=5&pid=iid:297>

Ξενόγλωσση

- Fishman, R. (n.d.). *The rise and fall of suburbia*. Ανάκτηση από <http://libweb.anglia.ac.uk/E-books>.
- Indian Statistical Institute (n.d.). *The road traversed: A brief history of the Indian Statistical Institute*. Ανάκτηση από <http://www.isical.ac.in/history.html>.
- Jowell, R. (1981). How comparative is comparative research? *American Behavioral Scientist*, 42, 168-177.
- Moser, C., & Kalton, G. (1977). *Survey methods in social investigation* (2nd edition). London: Heineman Educational Books.
- Todorov, T. (Ed.) (1965). *Théorie de la littérature*. Paris: Seuil.

Παραρτήματα

Γενικά, ένα παράρτημα χρησιμοποιείται για την σύντομη παρουσίαση υλικού, όπως για παράδειγμα, όταν έχει επινοηθεί ένα πρωτότυπο εργαλείο έρευνας το οποίο περιγράφεται μεν στο κείμενο αλλά πρέπει να παρουσιαστεί στην πληρότητά του. Επίσης παρουσιάζονται σε παράρτημα ερευνητικά πρωτόκολλα οποιασδήποτε μορφής που έχει συνθέσει ή τροποποιήσει ο συγγραφέας, άλλα υλικά ή η εκτενής και λεπτομερής περιγραφή τους που χρησιμοποίησε κατά την έρευνα, όπως για παράδειγμα η πλήρης μορφή ενός οδηγού-συνέντευξης ή ερωτηματολόγιου κλπ. Ο τίτλος **Παράρτημα** συντάσσεται σε Times New Roman 12+bold, στοίχιση στο κέντρο, διάστημα 1,5.

Όταν απαιτείται να παρουσιαστεί σε παράρτημα πληροφορία σε μορφή πινάκων ή γραφημάτων κλπ. τότε η αρίθμησή τους είναι A1, A2, κ.λπ.

Προσοχή: Για το υλικό που παρουσιάζεται σε παράρτημα πρέπει ΠΑΝΤΑ να υπάρχει σχετική παραπομπή στο κυρίως κείμενο, για παράδειγμα: (για μια πιο αναλυτική περιγραφή βλ. Πίνακα A1).

Παράρτημα

Εξώφυλλα διδακτορικών διατριβών και διπλωματικών ή πτυχιακών εργασιών

ΠΑΝΤΕΙΟΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

PANTEION UNIVERSITY OF SOCIAL AND POLITICAL SCIENCES

ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ

**Κοινωνιο - ψυχολογικές διαστάσεις οικονομικής συμπεριφοράς: Μοντέλα
προσομοίωσης φορολογικού σχεδιασμού**

ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΗ ΔΙΑΤΡΙΒΗ

Νικόλαος Σ. Βαρότσης

Αθήνα, 2015

ΠΑΝΤΕΙΟΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

PANTEION UNIVERSITY OF SOCIAL AND POLITICAL SCIENCES

ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ

Κοινωνιο - ψυχολογικές διαστάσεις οικονομικής συμπεριφοράς:

Μοντέλα προσομοίωσης φορολογικού σχεδιασμού

ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΗ ΔΙΑΤΡΙΒΗ

Νικόλαος Σ. Βαρότσης

Αθήνα, 2015

Τριμελής Επιτροπή

Ιωάννης Κατερέλος Καθηγητής Παντείου Πανεπιστημίου (Επιβλέπων)

Μαρία Σακαλάκη, Καθηγήτρια Παντείου Πανεπιστημίου

Σμαράγδα Καζή, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Παντείου Πανεπιστημίου

Copyright © Νικόλαος Σ. Βαρότσης, 2015

All rights reserved. Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος.

Απαγορεύεται η αντιγραφή, αποθήκευση και διανομή της παρούσας διδακτορικής διατριβής εξ ολοκλήρου ή τμήματος αυτής, για εμπορικό σκοπό. Επιτρέπεται η ανατύπωση, αποθήκευση και διανομή για σκοπό μη κερδοσκοπικό, εκπαιδευτικής ή ερευνητικής φύσης, υπό την προϋπόθεση να αναφέρεται η πηγή προέλευσης και να διατηρείται το παρόν μήνυμα. Ερωτήματα που αφορούν τη χρήση της διδακτορικής διατριβής για κερδοσκοπικό σκοπό πρέπει να απευθύνονται προς τον συγγραφέα.

Η έγκριση της διδακτορικής διατριβής από το Πάντειον Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών δεν δηλώνει αποδοχή των γνωμών του συγγραφέα.

ΠΑΝΤΕΙΟΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

PANTEION UNIVERSITY OF SOCIAL AND POLITICAL SCIENCES

ΣΧΟΛΗ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
«ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑ»
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ: ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ

Jacques Rancière: Μία ριζοσπαστική αναδιατύπωση των όρων εξασφάλισης της
ισότητας και της ελευθερίας

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Νίκος Πατεράκης

Αθήνα, 2015

Τριμελής Επιτροπή

Γιώργος Φουρτούνης, Επίκουρος Καθηγητής Παντείου Πανεπιστημίου (Επιβλέπων)

Ξένια Χρυσόχου, Καθηγήτρια Παντείου Πανεπιστημίου

Γρηγόρης Ανανιάδης, Αναπληρωτής Καθηγητής Παντείου Πανεπιστημίου

Copyright © Νίκος Πατεράκης, 2015

All rights reserved. Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος.

Απαγορεύεται η αντιγραφή, αποθήκευση και διανομή της παρούσας διπλωματικής εργασίας εξ ολοκλήρου ή τμήματος αυτής, για εμπορικό σκοπό. Επιτρέπεται η ανατύπωση, αποθήκευση και διανομή για σκοπό μη κερδοσκοπικό, εκπαιδευτικής ή ερευνητικής φύσης, υπό την προϋπόθεση να αναφέρεται η πηγή προέλευσης και να διατηρείται το παρόν μήνυμα. Ερωτήματα που αφορούν τη χρήση της διπλωματικής εργασίας για κερδοσκοπικό σκοπό πρέπει να απευθύνονται προς τον συγγραφέα.

Η έγκριση της διπλωματικής εργασίας από το Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών δεν δηλώνει αποδοχή των γνώμων του συγγραφέα.

ΠΑΝΤΕΙΟΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

PANTEION UNIVERSITY OF SOCIAL AND POLITICAL SCIENCES

ΣΧΟΛΗ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Η χρήση μικροδεδομένων της βάσης IPUMS-International για τη στατιστική ανάλυση των δημογραφικών και κοινωνικών χαρακτηριστικών του πληθυσμού, 2001

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Ελένη Κοσμά

Αθήνα, 2016

Τριμελής Επιτροπή

Αικατερίνη Μιχαλοπούλου, Καθηγήτρια Παντείου Πανεπιστημίου (Επιβλέπουσα)

Κλάιβ Ρίτσαρντσον, Καθηγητής Παντείου Πανεπιστημίου

Μαρία Συμεωνάκη, Επίκουρος Καθηγήτρια Παντείου Πανεπιστημίου

Copyright © Ελένη Κοσμά, 2016

All rights reserved. Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος.

Απαγορεύεται η αντιγραφή, αποθήκευση και διανομή της παρούσας πτυχιακής εργασίας εξ ολοκλήρου ή τμήματος αυτής, για εμπορικό σκοπό. Επιτρέπεται η ανατύπωση, αποθήκευση και διανομή για σκοπό μη κερδοσκοπικό, εκπαιδευτικής ή ερευνητικής φύσης, υπό την προϋπόθεση να αναφέρεται η πηγή προέλευσης και να διατηρείται το παρόν μήνυμα. Ερωτήματα που αφορούν τη χρήση της πτυχιακής εργασίας για κερδοσκοπικό σκοπό πρέπει να απευθύνονται προς τον συγγραφέα.

Η έγκριση πτυχιακής εργασίας από το Πάντειον Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών δεν δηλώνει αποδοχή των γνωμών του συγγραφέα.

